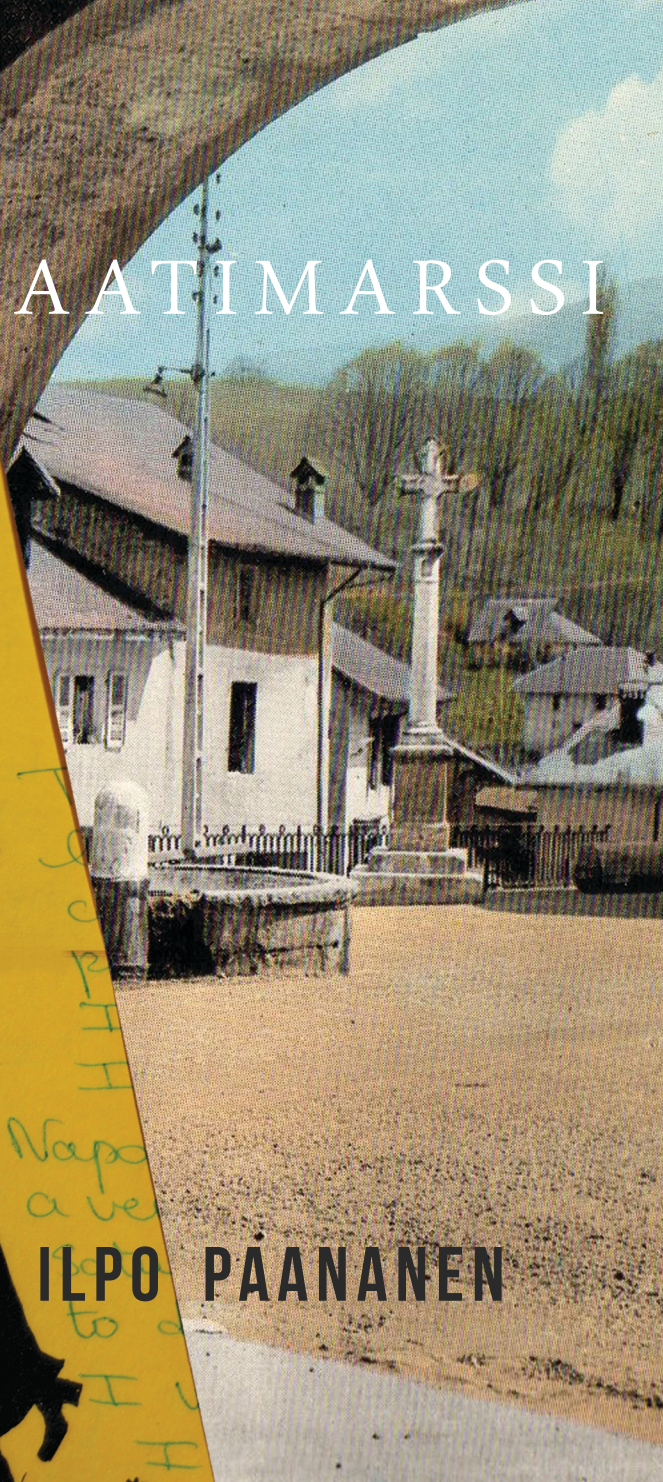
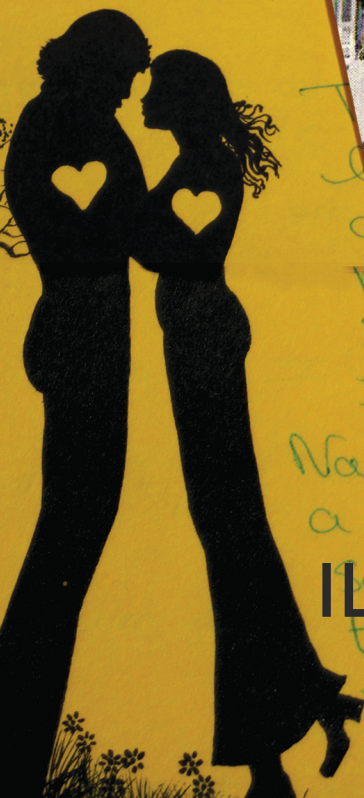

PARAATIMARSSI

ILPO PAANANEN

Paraatimarssi

Romaani

Kirja on omistettu kaikille kirjeystäville.

Outokummussa 28.4.2017

Ilpo Paananen

Ilpo Paananen

Paraatimarssi

Ilpo Paanasen aiemmin ilmestyneet teokset:

Nuoruuden fillarivalssi, Kustannuskynnys
2013

Kullanhuuhtojan kesä, Books on Demand
2016

©Ilpo Paananen

Kansi: Miira Paananen

ISBN: 9789515680303

Kustantaja:

BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja:

BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN 978-951-568-030-3

Johdanto

Ranskalaisilla ja suomalaisilla on erilainen kulttuuri, mutta myös paljon yhteistä. Molemmissa maissa on siirrytty yksinvaltaisesta hallinnosta demokratiaan mutkien kautta.

Euroopan sodanjälkeisen ontuvan demokrati-an symboleja ovat Ranskan presidentti Charles de Gaulle ja Suomen presidentti Urho Kekkonen; sotilas ja siviili.

Tässä tarinassa ei ole tarkoitus puhua valtioiden välisistä yhteneväisyyksistä tai eroista vaan suomalaisen maalaispojan ja itäranskalaisen alppikylän tytön kirjeenvaihdosta alkaneesta ystävyydestä ja kirjerakkaudesta. Ensimmäisen kerran he tapasivat Helsingissä suomalaispojan palvellessa Kaartinpataljoonan kunniakomppaniassa. Seuraavan kerran he

tapasivat 41 vuotta myöhemmin itäranskalaisessa kylässä.

Ymmärtääksemme tarinan meidän on palattava Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökokoukseen valmistuvaan Helsinkiin. Aikaan, jolloin armeijassa nähtiin naisia vain sotilaskodissa ja ruokalan keittiössä. Ajatuskin naisista kasarmilla oli täysin mahdoton. Näin sen piti ollakin.

Rauhanaikaisessa asepalveluksessa nuoria miehiä muilutettiin esivallan nöyriksi alamaisiksi. Jalo isänmaallisuus pyhitti kaiken. Isät katsoivat poikiaan. Kukin selvisi tuosta yksilön oman ajattelun joukkokastraatiosta omalla tavallaan.

Helsinki 1975

Toukokuinen päivä oli kääntynyt jo unettavaksi iltapäiväksi. Seittimäisen pilviverhon läpi siintävä auringonvalo häikäisi ja pakotti siristämään silmiä. Santahaminasta tulleet kunnia-vartiomiehet olivat saaneet seisoskella pitkään lentokentän laidalla kannatellen pistimin varustettuja rynnäkkökivääreitä olkapäillään. Suomen vierailunsa päättävän Espanjan kruununprinssin Juan Carlosin lentokone oli jo rullannut hyvissä ajoin paikalle. Punainen matto viitoitti kuninkaallisten tietä koneelle kuin hurme Balkanin vuorilla.

Presidentti Kekkonen oli tarkistanut kunnia-komppanian komppanianpäällikön kanssa ennen lähtöseremonian alkamista. Myöhässä tullut pääministeri Karjalainen rynni komppanian

takaa viime hetkellä kuin espanjalainen härkä areenalle saattojoukon luo.

Keskinen seisoi osaston hännillä toisessa rivissä ja saattoi vain arvailla harmaiden selkien ja rynnäkkökiväärien pistimien takaa miten sotilaalliset juhlallisuudet etenivät. Rynnäkkökiväärin hihna painoi epämukavasti solisluuta ja hänen oli korjattava asentoa.

– Kunniakomppania! Eteen..vie! Huomio, katse oikeaan päin!

Soittokunta aloitti soiton. Komppaniaa johtava kapteeni koikkelehti kuin gallialainen kukko miekka kädessään ja ilmoitti kunniakomppanian olevan valmiina tarkastukseen. Pian kruununprinssi ja presidentti ilmaantuisivat ja pysähtyisivät ensin komppanian keskellä ja vielä uudelleen loppupäässä. Äkkiä kuului laukaus ja kruununprinssi lyyhistyi maahan.

Soittokunta jatkoi soittoaan ja kapteeni yritti karjua metelin yli.

– Kuka ampui?

Keskinen piteli rynnäkkökivääriä käsissään ja tunsu ympärillä olevien tuijotuksen. Miksi hän olisi ampunut, hänhän pääsisi parin viikon päästä siviiliin. Lehtiotsikot kirkuivat: ”Espanjan kruununprinssi joutui murhayrityksen kohteeksi Helsingin lentokentällä. Ampujaksi epäillään kunniakomppaniaan osallistunutta kaartilaista.”

Keskinen heräsi hiestä märkänä ja vei hetken ennen kuin hän tajusi tuijottavansa yläpetin pohjalautoja yläpuolellaan. Lautaan oli tekstattu: ”Vanha lähtee, mopo kulipää jää!”

Oli täysin valoisaa ja varpusten surumielinen kirkkunta kantautui raollaan olevan ikkunan takaa. Hänen ei tarvinnut nipistää poskeaan varmistaakseen olevansa valveilla. Käytävästä kuului liikettä ja samassa hälytyskello soi.

– Komppaniassa herätys, valmistautukaa aamupesulle lähtöön aikaa kaksi minuuttia!

Tupa oli hetkessä hereillä. Kaapin ovia kiskottiin auki ja yöasun tilalle vaihdettiin maastopuvun housut.

Vartiainen keskeytti tutun rallatuksensa.

– Se on jätkät 20 amusta tämän jälkeen ja siviilit ne jo siintelee!

Uuden ikäluokan korpraali puski ovelle.

– Turpa kiinni ja valmistautukaa pesulle!

Ohranen vilkaisi tulijaan.

– Mikä sippi se siellä vinkuu? Täällä eivät aamukasat määräile.

Nopeimmat ehdivät jo aloittaa punkan petaamisen, kun ensimmäinen tupa lähti liikkeelle kohti vastakkaisessa käytävän päässä olevaa pesutupaa.

– Tupa numero kaksi, jonoon järjesty ja pesutupaan mars!

Keskinen kulki unen jälkeisessä kohmelossa Vaskelan vahvojen hartioiden takana kohti pesutupaa. Espanjan kruununprinssi Juan Carlos oli saapunut vaimonsa prinsessa Sofian kanssa viralliselle Suomen vierailulle pari päivää aiemmin. Tasavallanpresidentti Kekkonen ja kunniakomppania soittokuntineen olivat olleet vastassa Vantaan lentokentällä. Silloin Keskinen oli työlomalta palanneena jäänyt varamieheksi.

Lomalla hän oli hankkinut viitasaarelaisen Kuvaamo Kolarin rouvalta passikuvat ja filmikasetin kameraan. Naisen assistenttina toiminut tomera pikkumies oli todennut, että äiti ottaa hyviä kuvia.

Espanjan kuninkaallisten vastaanottojuhlallisuuksissa Keskisellä oli ollut kasettikamera mukana lentokentällä. Vastaanotto oli sujunut ilman kaartilaisten pyörtyilemistä. Espanjan tulevan hallitsijaparin vierailusta oli kerrottu televisiossa ja lehdissä. Pari oli nähty vilkuttamassa helsinkiläisille presidentti Kekkosen seurassa presidentinlinnan parvekkeelta. Pian tulevan kuningasparin kuvia killuusi viikkolehden kansilla.

Iltapäivällä kunniakomppania kuljettiin linja-autoilla lentokentälle kruununprinssin päättäessä virallisen vierailunsa. Luvassa oli tunti-

tolkulla odottelua. Jokaisen kunniakomppaniaan osallistujan varusteena oli kovapanoslip-paalla ja pistimellä varustettu rynnäkkökivääri. Paikalla olivat myös kadetit ja soittokunta.

Unen tapahtumat palasivat Keskisen mieleen matkalla lentokentälle. Hän oli lukenut Baskimaan itsenäisyyttä ajavan ETA:n veriteoista. Unessa hän oli tavannut kaksi tuntematonta miestä. Toinen heistä puhui vierasta kieltä ja toinen toimi tulkkina. Kyse oli jostain epämiellyttävästä ja ahdistavasta. Siksi hän oli halunnut keskeyttää unen ja pakottaa itsensä hereille.

Keskinen vilkaisi vierellä istuvaan Vaskelaan.

– Mitähän jos joku kaartilainen tulisi hulluksi ja alkaisi lentokentällä ampuu?

Vaskela kääntyi katsomaan.

– Sanoisit sä jotain?

– Että jos joku kaartilainen alkaisi ampuu lentokentällä tai vartiassa? Menettäisi järkensä.

– Sanoihan se beibiface, et hän olis posauttanut Wiikis räkäpäällä harakkaa.

Vielä kuukausien jälkeenkin eurajokelaisen aksentti kuulosti savolaiseen vääntämiseen tottuneen korvissa hassunkuriselta.

– Eiks hän sitten ampunutkaan?

– Ampuis hää. Vaan ei osunut.

Keskinen muisti vielä kuin eilisen päivän kranaatinheitinkomppanian kapteenin ilmeen

ja synkän kiroilun kun hän oli vahingossa laukonut kertalaukauksille tarkoitetun viiden laukauksen sarjan sarjatulella.

– Mutta onko kukaan ajatellut sitä, että Kekosen tai sen Juan Carlosin henki on meidän kaartilaisten varassa? Ei siinä tarvitse muuta kuin vetää liikkuvat taakse ja vetää sarjaa.

Mielikuva sai Vaskelan hetkeksi mykistymään. Kypärän ollessa päässään hän tyytyi haromaan korvallistaan.

– Eiks meijän tarkoitettais suojella heitä?

Keskinen hymähti. Omat miehet olivat ennenkin ampuneet omiaan, tahallaan tai tahattomasti. Esimiehet ampuivat alaisiaan ja alaiset esimiehiään. Oli tekopyhää väittää muuta. Espanjakin oli höperöksi käyneen Francon itsevaltiuden murennettua sekasorron partaalla.

Alby 2016

Keskinen silmäsi itäranskalaisen kylän hiljaiselle toriaukiolle ja tarkisti kännykästään kellon lähestyvän puolta päivää. Hän vilkaisi auringon suuntaan ja ajatteli sen olevan pian etelässä. Kesän lapsena hän rakasti etelää. Se toi aina kaivatun kevään ja muuttolinnut.

Mielikuva lastenvaunuja työntävästä nuoresta naisesta palasi hänen mieleensä. Claudette, hieman kalpeana nuorena äitinä. Vierellä kulki järkälemäinen jääkaappipakastin otsanahka kiiltäen. Hetken hän oli luullut, että nainen oli huomannut hänet. Mutta samassa silmän räpäyksessä vauvan parahdus oli vienyt naisen huomion.

Hän oli odottanut heidän katoavan kivikaaresta sisälle ja polkaistuaan moottoripyörän käyntiin tiesi jättäneensä hyvästit. *Au revoir!*

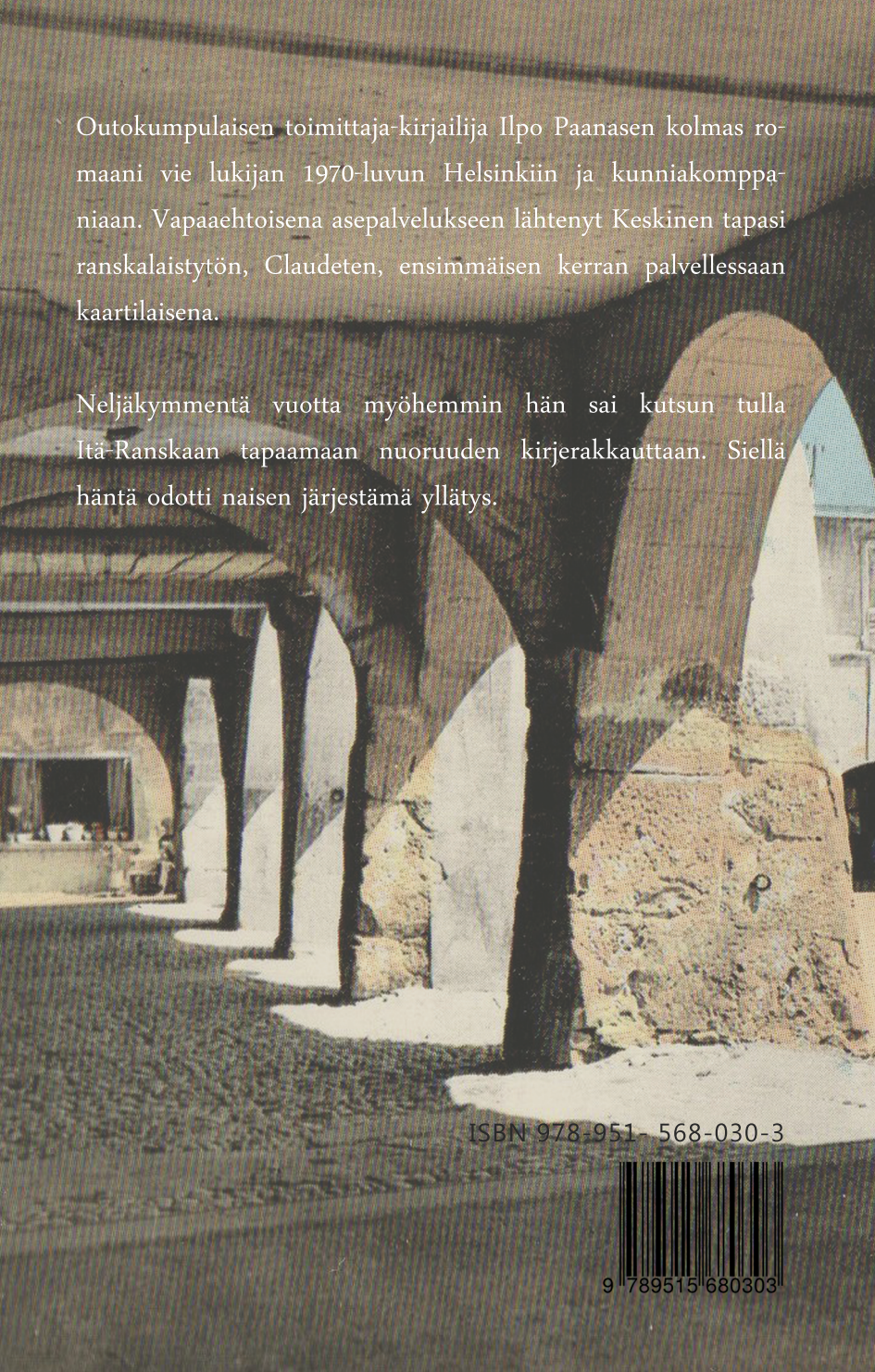
Kivitalojen ympäröimällä aukiolla kaikki näytti olevan ennallaan. Kalkittuja seiniä värittivät okran, tiilenpunaisen, kerman valkoiset ja persikan väriset paikkaukset. Avoimet ikkunaluukut oli hiljattain maalattu ruskeiksi. Paikka henki kesäpäivän unenomaista raukeutta kuin ranskalainen chanson.

Nuorten poikien joukko kulki kauempana tiekujalla metsästävässä pokemoneja. Tartunnan saaneet joukot vaelsivat epidemian lailla kuin heinäsiirkkaparvet.

Vei hetken ennen kuin hän havaitsi naisen kaihon äärellä ja kosketti vaistomaisesti povitaskussa olevaa kirjettä.

He olivat vanhenneet, koko maailma oli muuttunut neljässä vuosikymmenessä. Nyt lento Suomesta Geneveen oli kuin sadan kilometrin bussimatka 70-luvulla. Majapaikan varaaminen kävi hetkessä nettisivuilla. Televisio ja internet syysi jatkuvasti Ebookerin, Trivagon ja Momondon mainoksia.

Hän oli vuokrannut Genevestä halvimman pikuauton ja ylittänyt Ranskan rajan iltopäivällä ja majoittunut pieneen lomamökkiin lähelle Anne-

Outokumpulaisen toimittaja-kirjailija Ilpo Paanasen kolmas romaani vie lukijan 1970-luvun Helsinkiin ja kunniakomppaniaan. Vapaaehtoisena asepalvelukseen lähtenyt Keskinen tapasi ranskalaistytön, Claudeten, ensimmäisen kerran palvellessaan kaartilaisena.

Neljäkymmentä vuotta myöhemmin hän sai kutsun tulla Itä-Ranskaan tapaamaan nuoruuden kirjerakkauttaan. Siellä häntä odotti naisen järjestämä yllätys.

ISBN 978-951-568-030-3

9 789515 680303